

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ

A NAGYSZÖLŐSI BOLDOGASSZONY

Szent István királyunk, amikor halála idejét már közel érezte, a legenda szerint az ég felé fordulva, ezeket mondta: „*Ég királynője, e világ jeles újjászerezője, végső könnyörgéseimben a szentegyházat a püspökökkel, papokkal, az országot a néppel s az urakkal a te oltalmadra bízom; nekik utolsó Istenhozzádot mondván lelkemet kezedbe ajánlom.*” A nevezetes felajánlást első királyunk minden bizonnyal az alattvalók és népe egyetértésével tette. Az országot attól kezdve: Regnum Marianumként említik az írások, a Szűzanya neve pedig Patrona Hungariae. Mindez annyira egyértelmű volt, hogy akár igaznak tarthatjuk a feltételezést, mely szerint a magyarságnak már a kereszténység felvétele előtt is volt egy Babbának nevezett, tisztelt és imádott istenasszonya, aki minden bizonnyal a Szűzanya előképe lehetett, aki után a moldvai magyarok az istenszülő Szűzanyát Babba Máriaként emlegették, és teszik ezt napjainkban is.

A szokatlanul gazdag magyar Mária-kultusz gyökerei tehát rendkívül szerteágazóak és sokszínűek, olykor pedig egyértelműen apokrif szövegelemlekekből táplálkoznak. Egy ugoccai kántáló ének, a szakírók szerint azonban a szálláskereső Szűzanyáról keletkezett legendaballada azt állítja, hogy Mária szent fiához hasonlóan, ám ebben őt megelőzően képes volt a csodára, hiszen karokat növesztett és látását is visszaadta a tőle szállást megtagadó gazdag kovács vak-kezetlen lányának. A csodás gyógyulásával szembesülő lány örömeiben e szavakkal fordult apjához: „Látod, atyám, látod, mért nem adtál szállást a szép Szűzmáriának? Ha én tudtam volna, hogy ő Szűzmária, lefektettem volna selyembe, bársonyba.” Igen, ha tudta volna, ha tudtuk volna, de nem tudta, s általában mi sem tudjuk. Ha nem mennyei pompában érkezik, nem ismerjük fel a fáradt, elcsigázott vándorban az istenszülő anyát. Talán természetünkönél fogva, talán sűrű tennivalóink által hajtottan, annak ellenére, hogy igen nehéz időket élünk, túlságosan hamar átnézünk egymás fölött, nem vesszük észre, hogy embertársunk a segítségünkre vár. Ő, a Szűzanya ellenben meglátja a hittel járó bajban lévő, és megadja számára az áhított gyógyulást.

A Mária nevéhez köthető csodás gyógyulásoknak se szeri, se száma, híruk mégis futótűzként terjed a földön, s a csoda helyszíne az egyre élénkebb zarándoklatok által hamarosan kegyhellyé fejlődik úgy Európában, miként a Kárpát-medencében mindenütt. A portugáliai Fatima, a francia Lourdes, az osztrák Mariazell, a lengyel Czestohowa, a magyar Máriapócs, Andocs és Sümeg – mind olyan kiválasztott helyek, ahol a Szent Szűz szobrai, képmásai a nehéz időkben hol könnyeztek, hol vérrel verejtékeztek. A hírre és Mária imáadására érkező gyógyíthatatlan betegek itt többnyire felépülnek, a vakok visszanyerik látásukat, mert Mária az igaz hittel, tiszta szívvel érkező rászorulóknak érdem és szükség szerint osztogatja a kegyelmet. E történetek – bármily hihetetlennek tűnnek – hitelesnek tartott tanúvallomások és orvosszakértők által megerősített tényeket mondanak el. Földi ésszel ugyan felfoghatatlannak, de annyit tudunk, hogy mindez a hit ereje által történik, amely képes felfüggeszteni a természet és a fizika tudósok által alaposan körülírt törvényeit.

Elhisszük és elfogadjuk-e mindezt, amikor Matl Péter nemes anyagból készült szobra előtt megállunk? A földből és az általa táplált vegetációból, pontosabban a tulipánalakból felnövő sudár nőalak maga az élet és a fény, akárcsak a kebléből domborodó isteni gyermek. „Ó, élet, ó, napfény, ó, édes Jézus, ó, édes Jézus!” – mondja egy századok óta létező betlehemes ének a testileg gyöngye, lelkileg sokszor bizonytalan ember törékeny hitének erősítésére és életerejének táplálására. Pontosan ezt sugározza felénk ez a tiszta formájú Mária-szobor, amely a kemény anyag természete ellenére is képes felmelegíteni környezetét. Sejtelmes, álomból áttünő arcába nézve hinni tudjuk, hogy maga a Szentlélek mátkája érkezett közénk, aki kiemelt és fölöttébb tisztelt Patrónája lesz ezentúl ennek a földnek is. Az előtte elhaladó – legyen bár magyar, ukrán, vagy bármely más náció gyermeke – fejet és térdet hajtva álljon meg egy rövid párbeszédre, kérdésre, feleletre, aztán úgy menjen tovább, azzal a meggyőződéssel, hogy minden anyától született ember testvére a másíknak, nem pedig alattvalója. Mert talpunk alatt csak a sokat próbált föld, fölöttünk pedig a sokat látott Mindenható lakozik. Ha ezt be tudjuk tartani, ha életünket minden megélt óránkban ehhez igazítjuk, a Nagyszőlősi Boldogasszonynak nem lesz oka a könnyhullatásra. Hóféhér arca és makulátlan lelke mindétíg értünk fénylő és nyugodt marad zaklatott jelenünkben és a belátható jövő évtizedeiben egyaránt.

